

- b. Periodā no 2014.-2020.gadam, kā arī pārejas periodā veiksmīgi ir darbojies pasākums "risku mazināšana", sniedzot līdz 70% atbalstu apdrošināšanas polišu iegādei, kā rezultātā būtiski ir palielinājušās apdrošināto sējumu platības un apdrošināto dzīvnieku skaits. Parakstītās prēmijas augšminētajā periodā ir palielinājušās pat par 740%. Taču Zemkopības Ministrijas izstrādātajā Latvijas Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskajā plānā 2023.-2027.gadam ir paredzēts būtiski mazināt atbalsta intensitāti apdrošināšanas polišu iegādei līdz 50%. Tas neizbēgami mazinās lauksaimnieku ieinteresētību apdrošināt sējumus un dzīvniekus, virzoties prom no Eiropas Komisijas rekomendācijām par risku mazināšanu lauksaimniecībā.
 - c. Ņemot vērā energoresursu cenu kāpumu un sarežģīto ģeopolitisko situāciju, šogad Latvijas lauksaimniekiem jārēķinās ar ievērojamu izmaksu pieaugumu dažādās pozīcijās: vairāk jāmaksā par degvielu, minerālmēsliem, augu aizsardzības līdzekļiem, sēklas materiālu, dzīvniekiem, dzīvnieku barību u.t.t. Iespējams, daļa no lauksaimniekiem šo faktoru un plānotā atbalsta samazinājuma dēļ var arī neapdrošināt sējumus vai lopus, lai nepalielinātu izmaksas tagadnē, tomēr jāsaprot, jo lielākas ražošanas izmaksas un paredzamā ražas vērtība, jo lielāks finansiālais trieciens, ja raža tiek zaudēta dabas untumu rezultātā. Pieredze liecina: sējumu un lopu apdrošināšana var pasargāt no simtiem tūkstošu eiro lieliem zaudējumiem.
 - d. Atgādinām, ka risku vadība ir viena no prioritātēm, ko ir izteikusi arī Eiropas Komisija nākamajā plānošanas periodā. Atbalsts apdrošināšanas polišu daļējai segšanai ir nozīmīgs atbalsts Latvijas lauksaimniekiem.
 - e. ZSA vairākkārt ir sniegusi iebildumus par attiecīgā atbalsta samazinājumu, taču joprojām Zemkopības ministrija nav radusi citu risinājumu kā pildīt Eiropas Komisijas rekomendācijas par saimniecību stiprināšanu saistībā ar dažādiem riskiem.
- 4) Noteikumu projekta 11.5. punkts paredz, ka atbalsta saņemšanai atbalsta pretendents Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmā iesniedz "rēķina (-u) apmaksas datumu, summu un plānoto datumu attiecīgo dokumentu iesniegšanai Lauku atbalsta dienestā"
- a. ZSA ierosina noteikumu projektā paredzēt detalizētāku skaidrojumu par termina "plānoto datumu attiecīgo dokumentu iesniegšanai Lauku atbalsta dienestā" saturu un norādes par to, vai ar to ir jāsaprot informācija par atlikušajiem maksājumiem dalītā maksājuma gadījumā.
- 5) Noteikumu projekta 14. punkts paredz, ka "Ja ir aizdomas par ekonomiski nepamatotu un apdrošināšanas mērķim neatbilstošu polisi, Lauku atbalsta dienests pieprasa no apdrošināšanas pakalpojuma sniedzēja vai atbalsta pretendenta skaidrojumu par aprēķināto prēmiju un atlīdzības limitu attiecībā uz apdrošināšanas polisē ietvertajiem riska faktoriem un citiem nosacījumiem".
- a. Lai novērstu pārpratumus un neskaidrības noteikumu projekta piemērošanas ietvaros. ZSA ierosina Noteikumu projektā paredzēt detalizētāku skaidrojumu par termina "apdrošināšanas mērķim neatbilstoša polise" saturu.
- 6) Noteikumu projekta 17. punkts paredz, ka "Apdrošināšanas pakalpojumu sniedzējs katru ceturksni līdz nākamā ceturkšņa pirmā mēneša desmitajam datumam informē Lauku atbalsta dienestu, ja apdrošināšanas līgums tiek grozīts vai izbeigts pirms termiņa un lauksaimniekam atmaksāta apdrošināšanas prēmija vai tās daļa, un norāda atmaksātās apdrošināšanas prēmijas apmēru, kā arī pievieno konkrētā lauksaimnieka apdrošināšanas polises kopiju".
- a. Lai novērstu neskaidrības noteikumu projekta piemērošanas ietvaros un nodrošinātu Noteikumu projekta piemērotājam skaidras norādes par informācijas iesniegšanas kārtību, ZSA ierosina Noteikumu projektā paredzēt detalizētāku informāciju par to, kādā veidā veicama Lauku atbalsta dienesta informēšana, tajā skaitā, uz kādu elektroniskā pasta adresi Noteikumu 17. punktā minētā informācija ir nosūtāma.
- 7) Noteikumu projekta 19. punkts paredz, ka "Dienā, kad atbalstam pieteiktais publiskais finansējums sasniedz 90 procentu no konkrētajā kārtā pieejamā finansējuma, Lauku atbalsta dienests oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" iesniedz publicēšanai paziņojumu par iesniegumu iesniegšanas beigu termiņu".

ZSA ierosina pārskatīt un pilnībā mainīt šo izmaksas nosacījumu. Iesakām apkopot visas konkrētajā atbalsta kārtā iesniegtās polises par visu atbalsta periodu un tikai pēc tam izmaksāt atbalstu. Ja nepieciešams piemērot atbalsta samazinājumu, tad to piemērot visiem pretendentiem procentuāli vienādi.

Kā pamatojumu minētajam ZSA priekšlikumam norādām šādus apsvērumus:

- a. Iespēja mērķtiecīgāk meklēt papildus līdzekļus iztrūkstošajam finansējumam.
 - b. Pieņemot lēmumu par atbalsta samazinājumu, tas tiek proporcionāli vienādi attiecināts uz visiem atbalsta kārtas pretendentiem – tiktu ievērots vienlīdzības princips attiecībā uz Riska pārvaldības programmu pretendentiem.
 - c. Saredzam, ka finansējums pietrūks, jo tas ir samazināts par 50% pret iepriekšējo periodu.
 - d. Atstājot punktu Nr.19 projektā piedāvātajā redakcijā, paredzam, ka 10% pretendentu saņems pilnu atbalstu un 90% pretendentu nesaņems neko un perspektīvā saimnieki lauksaimnieciskos riskus vairs neapdrošinās vispār.
 - e. Savukārt apdrošinātājiem ir iespēja pieņemt polises apmaksu kā dalīto maksājumu, lai saimniecību finanšu līdzekļi nebūtu iesaldēti uz visa atbalsta perioda laiku.
 - f. Lauku atbalsta dienestam ir iespēja visu periodu vērtēt polises, nepieciešamības gadījumā pieprasīt skaidrojumus, precizējumus un citu saistīto informāciju.
- 8) Noteikumu projekta 20. punkts paredz, ka "Ja pieteiktais atbalsta finansējums pārsniedz konkrētajā kārtā pieejamo finansējumu, Lauku atbalsta dienests proporcionāli samazina izmaksājamā atbalsta apmēru par vienu hektāru vai vienu liellopu vienību tiem atbalsta pretendentiem, kas iesniegumu atbalsta saņemšanai iesnieguši pēc tam, kad atbalstam pieteiktais publiskais finansējums sasniedzis 90 procentus no pieejamā finansējuma".
- a. ZSA ierosina vienlaikus ar izmaiņām noteikumu projekta 19. punktā, precizēt Noteikumu projekta 20. punktu, to izsakot šādā redakcijā: "Ja pieteiktais atbalsta finansējums pārsniedz konkrētajā kārtā pieejamo finansējumu, Lauku atbalsta dienests proporcionāli samazina izmaksājamā atbalsta apmēru par vienu hektāru vai vienu liellopu vienību visiem atbalsta pretendentiem."
- 9) Noteikumu projekta 2. pielikuma 6. punkts paredz pienākumu atbalsta pretendentiem apliecināt sekojošo: "apņemos glabāt un uzrādīt Lauku atbalsta dienesta amatpersonām visu ar projektu, tā īstenošanu un uzraudzību saistīto dokumentāciju un informāciju līdz 2037. gada 31. decembrim, kā arī piekristu Lauku atbalsta dienesta, Eiropas Komisijas pārstāvju un citām nepieciešamajām kontrolēm pirms atbalsta apstiprināšanas, un piecus gadus pēc pēdējā maksājuma saņemšana".
- a. ZSA ierosina nodrošināt detalizētāku skaidrojumu par apliecinājumā paredzēto dokumentu glabāšanu, norādot detalizētāk, kādi apdrošināšanas atbalsta programmā ir īstenošanas un uzraudzības dokumenti. Vienlaikus, lūdzam izvērtēt, vai attiecībā uz paredzēto dokumentu glabāšanas termiņu nav iespējams noteikt citu, mazāku administratīvā sloga radošu termiņu.
- 10) ZSA ierosina padarīt publiski pieejamus datus par finansējuma izlietojumu šī projekta ietvaros, piemēram, pretendentu skaitu, apdrošināto sējumu, stādījumu un dzīvnieku apjomu, kā arī izlietoto atbalsta daudzumu pa šīm grupām.

Nepieciešamības gadījumā ZSA ir gatava iesaistīties turpmākajās sarunās par noteikumu projektu.

Biedrības "Zemnieku saeima" valdes priekšsēdētājs Juris Lazdiņš

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

M. Trons, tel. 29805456

martins.trons@zemniekusaeima.lv